

Program prac konserwatorskich dla Pałacu w Łopusznie

ZALĄCZNIK GRAFICZNY

Nr

NINIEJSZY ZAŁĄCZNIK STANOWI
INTEGRALNĄ CZĘŚĆ DECYZJI
STAROSTWA POWIATOWEGO
w Kielcach

o pozwoleniu na budowę

z dnia 12.12.2011
znak: D-5.6.250.38.6.1.11

opracował mgr Grzegorz Wiatr, dyplomowany konserwator zabytków

„monument”
Konserwacja Zabytków i Dziej Sztuki
mgr Grzegorz Wiatr
25-534 Kielce, ul. Piłsudskiego 1/74
tel. 806 627 090, e-mail: gwiatr@wp.pl
NIP 959-094-30-77, REG. 292877107

Kielce
wrzesień 2011

WOJEWÓDZKI URZĄD
OCHRONY ZABYTKÓW w Kielcach
25-009 Kielce, ul. Zamkowa 5
tel./fax 041 344 56 34, 041 344 27 20
PP CUP Kielce T 101

Mzochowano
ze stanowiska
kierownika
13.12.2011

Pałac Dobieckich z 1897 r. wzniesiony wg projektu Władysława Marconiego, brama murowana z I poł. XVIII w.

Podczas działań wojennych w czasie I wojny światowej pałac spłonął i popadł w ruinę. W roku 1936 przeprowadzono odbudowę zniszczonego obiektu. Po II wojnie światowej majątek ziemski przeszedł na rzecz Spółdzielni Produkcyjnej w Łopusznie.

W latach 1947-1948 przeprowadzono remont i adaptację budynku na szkołę. Funkcję tą obiekt spełnia do dnia dzisiejszego.

I. Ściany zewnętrzne

Materiał i technika wykonania

Ściany zewnętrzne murowane z kamienia łamanego, piaskowca o lepiszczu krzemionkowym na zaprawę wapienną lub wapienno- cementową. Kamień od samego początku przewidziany był do ekspozycji.

Cegła pod fragmentami tynkowanymi.

Tynk cementowo wapienny- w narożnikach (imitujący boniowanie), w belkowaniu, pod oknami, w tle dekoracji sztukatorskiej.

1. Kamienna elewacja

Stan zachowania

Kamień zachowany w dość dobrym stanie. W partiach przyziemia na styku z cementową fugą ma tendencje do osypywania się -rozluźnienie strukturalne pod wpływem soli rozpuszczonych w wodzie. Widoczne skutki dużego zawilgocenia murów, spowodowane brakiem izolacji pionowej i poziomej. Zbyt szczelne fugi przyczyniły się do destrukcji kamienia w bezpośrednim jej sąsiedztwie. Fuga powinna działać jak sącdek, ułatwiając transport wody na zewnątrz.

Fot. 1) Destrukcja kamienia wokół szczelnych, cementowych fug.

Pęknięcia scian – niestabilność fundamentów. Niezbędna będzie ekspertyza stwierdzająca czy zjawisko to postępuje w dalszym ciągu.

Całość pokryta brudem i mikroorganizmami (porosty, glony, grzyby z rodziny sadzakowatych).

Program prac dla kamienia elewacyjnego.

- oczyszczenie wstępne parą wodną pod ciśnieniem dla oceny faktycznego stanu zachowania
- usunięcie mechaniczne wszelkich fug i uzupełnień cementowych
- wzmocnienie najbardziej zniszczonych (osypujących się)
- oczyszczenie powierzchni kamienia poprzez delikatne piaskowanie w mgiełce wodnej odpowiednio dobranym ścierniwem.
- dezynfekcja
- uzupełnienie nielicznych ubytków poprzez wstawienie kamienia bądź uzupełnienie ich masami imitującymi oryginalny kamień na bazie spoiw mineralnych o parametrach fizyczno-mechanicznych zbliżonych do oryginału.
- fugowanie kamienia zaprawą o parametrach fizyczno-mechanicznych zbliżonych do oryginału
- zabezpieczenie elewacji kamiennej przed czynnikami zewnętrznymi przez hydrofobizację

2. Tynki zewnętrzne

Stan zachowania

Tynki cementowo-wapienne zachowane w złym stanie.

Wielokrotnie przemaalowywane, o słabej przyczepności do podłoża. Powierzchnie pokryte łuszczącą się farbą, spękaną, w miejscach ubytków widoczna cegła jako podłoże.

Spękania tynku wraz z murem- problemy ze statyką budynku.

Widoczne liczne ślady remontów. Niektóre wykonane całkiem niedawno ale bez zrozumienia specyfiki zabytkowego obiektu zarówno pod względem doboru materiałów jak i estetyki.

Całość pokryta brudem i mikroorganizmami.

Program prac dla tynków

- Wykonanie badań stratygraficznych w różnych częściach budynku w celu określenia oryginalnej kolorystyki tynków.
- wstępne umycie tynków wodą pod ciśnieniem aby usunąć wszelkie luźne fragmenty oraz ocenić faktyczny stan zachowania
- usunięcie wszelkich parti tynku wykazujących symptomy odspojenia (głuche) do stabilnego podłoża
- usunięcie wtórnych przemaalowań
- dezynfekcja
- uzupełnienie tynku gotową zaprawą mineralną o frakcji kruszywa zbliżonej do oryginału (w systemie jednego producenta)
- malowanie farbami silikatowymi w kolorystyce ustalonej komisyjnie z udziałem przedstawicieli WKZ w Kielcach

3. Tynki wewnętrzne w pomieszczeniach piwnicznych.

STAROSTWO POWIATOWE
w Kielcach
Al. IX Wieków Kiele 3
25-516 KIELCE

Stan zachowania

Tynki wewnętrzne wykazują symptomy silnego zawilgocenia. Widoczne złuszczenie farb, osypujący się tynk, wysolenia, zagrzybienie, odspojenie .

Fot.) Zawilgocone tynki piwnic. Widoczne zagrzybienie i łuszcząca się farba.

Pomocne będą badania zawilgocenia i zasolenia ścian. Jednak niezależnie od wyników tych badań zasadne jest usunięcie wszystkich powłok malarskich (w większości są to szczelne powłoki olejne, emulsyjne oraz tynk akrylowy), skucie tynku do podłoża na wysokość ok. 1 m. i zastosowanie tynków odsalających, które kumulują w sobie krystalizujące sole rozpuszczalne w wodzie. Ogrzewane pomieszczenia piwniczne sprzyjają tendencji wysychania muru do wewnątrz, transportując przy okazji roztwory soli, oraz substancji przebarwiających powierzchnię tynków. Dlatego nawet po usunięciu przyczyn zawilgocenia ścian (brak izolacji, niewłaściwe odprowadzanie wody opadowej, opaska z betonowych płyt wokół podmurówki, zbyt szczelne fugi, brak lub niewłaściwie działający drenaż) zjawisko to będzie jeszcze przez jakiś czas występowało. Ilość wody uwięzionej w całej grubości muru jest z pewnością dość znaczna. Tynk odsalający w powiązaniu z paroprzepuszczalnymi farbami pozwoli zminimalizować skutki tego zjawiska a nawet wyeliminować je całkowicie.

Program prac

Przed przystąpieniem do jakichkolwiek działań należy wykonać badania określające stopień zawilgocenia i zasolenia murów i w zależności od wyniku

- wykonać izolację pionową
- wykonać izolację poziomą fundamentów metodą odwiertów i iniekcji (w systemie jednego producenta)
- wykonać drenaż żwirowy fundamentów do głębokości piwnic
- usunąć opaskę z płyt betonowych wokół budynku
- skuć wszystkie tynki na ścianach zewnętrznych w piwnicach do 30 cm ponad widoczne oznaki zawilgocenia
- dezynfekcja
- zastosować system tynków renowacyjnych

- zastosować farby o dużej paroprzepuszczalności
- zastosować efektywny system wentylacyjny

STAROSTWO POWIATOWE
w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3
25-516 KIELCE

4. Detal architektoniczny

Detal architektoniczny wykonany jest w trzech technikach

1. wykonany z kamienia naturalnego -kolumny loggi, schody wejściowe
2. wykonany ze sztucznego kamienia – zaprawa mineralna w technice profilu ciągniętego – gzymsy, profile wokół okien
3. wykonanie ze sztucznego kamienia-zaprawa mineralna -gotowe odlewy montowane na fasadzie – kartusze, girlandy, tralki, balustrady, kapitele, bazy.

Stan zachowania w/w detali jest katastrofalny.

Fot.) Widoczne katastrofalne skutki złej obróbki blacharskiej oraz braku rynny.

Fot.) Pęknięcia ścian- efekt nierównomiernego osiadania fundamentów budynku.

Widoczne są głównie zniszczenia będące wynikiem wieloletnich zaniedbań- (zła obróbka blacharska, nieszczelne rynny, błędy podczas prac remontowych itp.) oraz będące następstwem nierównomiernego osiadania budynku w gruncie. Skutkiem tego są liczne pęknięcia profili ponad oknami, gzymsów. Nie obojętne dla obiektu było zapewne pozostawienie pałacu jako ruiny przez 20 lat po pożarze w 1914 roku.

Program prac dla detalu architektonicznego

STAROSTWO POWIATOWE
w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3
25-516 KIELCE

1. Kamień naturalny

a. kolumny

- usunąć farbę oraz warstwy tynku do kamiennego podłoża
- oczyścić powierzchnię kamienia metodami dostosowanymi do jego rodzaju (na podstawie oględzin i kilku odkrywek prawdopodobnie jest to jeden ze zbitych wapieni kieleckich)
- po oczyszczeniu uzupełnić ubytki
- zabezpieczyć przed wodą opadową
- eksponować jako kamień naturalny

b. schody wejściowe (piaskowiec)

- oczyszczenie powierzchni kamienia metodami hydrodynamicznymi lub delikatnym piaskowaniem odpowiednio dobranym kruszywem w mgiełce wodnej.
- dezynfekcja
- uzupełnianie ubytków masami imitującymi oryginalny kamień na bazie spoiw mineralnych o parametrach fizyczno-mechanicznych zbliżonych do oryginału.
- hydrofobizacja

2. Sztuczny kamień – profile ciągnięte .

Prace te powinny być przeprowadzone po zlikwidowaniu przyczyn zniszczeń, czyli: wymiana rynien i obróbki blacharskiej, ustabilizować fundamenty.

- usunąć wszelkie odspojone partie gzymsu, pozostawiając tylko zdrowe fragmenty jako świadki oraz wzór dla rekonstrukcji
- miejsca pęknięć ścian wzmocnić siatką
- rekonstrukcje przeprowadzić metodą oryginalną, czyli profil ciągnięty w zaprawie mineralnej lub montując gotowy profil, wykonany na wzór oryginalnego
- pomalować farbą silikatową, po komisyjnym uzgodnieniu koloru końcowego

3. Sztuczny kamień – odlewy sztukatorskie

- wstępnie oczyścić parą wodną pod ciśnieniem
- dezynfekcja
- wzmocnienie struktury zaprawy preparatem krzemioorganicznym o właściwościach hydrofilnych
- pęknięcia i odspojenia uzupełnić metodą iniekcji odpowiednią żywicą syntetyczną
- uzupełnić ubytki zaprawą mineralną o właściwościach fizyko-mechanicznych zbliżonych do zaprawy oryginalnej
- umalowanie farbą silikatową w kolorystyce dobranej komisyjnie

Wszelkie prace przy detalu architektonicznym powinna przeprowadzić firma konserwatorska.

5. Stolarka okienna

STANISŁAW POWIAŁOWSKI
w Kielcach
Al. IX Wieków Kielc 3
25-516 KIELCE

Wymieniana stolarka okienna powinna być zbliżona wyglądem do oryginału.

opracował mgr Grzegorz Wiatr, dyplomowany konserwator zabytków

„monimenta”
Konserwacja Zabytków i Dziej. Sztuki
mgr Grzegorz Wiatr
25-534 Kielce, ul. Kosierzyńska 1/74
tel. 606 627-090, e-mail: gwiatr@wp.pl
NIP 952-094-30-77, REG. 292877797